

اثرپذیری مقدمه کوش نامه از دیباچه شاهنامه با تاکید بر تحمیدیه

چکیده محتوایی

بیان مدعا (دکتر حاجی رحیمی):

شاعران حماسه سرای در دوره اسلامی، مطابق با یک آیین مرسوم، پیش از ورود به موضوع اصلی، منظومه خویش را با دیباچه ای آغاز کرده اند که با نام خدا شروع میشود. محتوای این دیباچه ها، در درجه نخست، شامل تحمیدیه، گزیده ای از اعتقادات دینی و مشرب فکری شاعر حماسه سراسر است که عمدتاً با الهام از سبک شاهنامه ساخته و پرداخته شده است. پژوهش حاضر، تلاشی برای نمایاندن رابطه میان مقدمه کوشنامه و دیباچه شاهنامه است و تأثیرپذیری مقدمه کوشنامه را از شاهنامه در سایه پیرامنتیت بررسی میکند. نتایج حاصل از مطالعه بخشهای تحمیدیه در هر منظومه و تطبیق آنها با یکدیگر نشان میدهد که در بخش آغازین کوشنامه و شاهنامه، ستایش یزدان و احصاء اسماء و صفات ذاتی، افعالی و تنزیهی خداوند، جایگاه والا و ارجمندی را به خود اختصاص داده است و بخشهای زیرمجموعه آن نیز همچون ستایش و ارج خزد، چگونگی آفرینش، ستایش دانش و ارزش سخن، نعت پیامبر و اندرز، نیز در هر دو اثر جلوه خاصی دارد. مؤلف کوشنامه در سرودن بخشهای اصلی و داخلی مقدمه کوشنامه، در گنجانیدن عنائری نظیر اهدای اثر، درآمد یا مدخل اثر، چگونگی دسترسی به یک نسخه منثور و اشاره به مأخذ و نیز مدح پاداه عصر، از فردوسی پیروی کرده است. سرانجام در جایگاه متن غایب در چگونگی ساختار، تأثیر فراوانی پذیرفته است و شاهنامه نقش آشکار و بنیادینی در کیفیت بازتولید محتوای مقدمه کوشنامه داشته است.

ناقد اول (دکتر کاردگر):

پرسش اصلی این است که اساساً فایده پژوهش چیست و نقطه شروع پژوهش کجاست؟؛ نقطه شروع هر پژوهش برخورد با یک ابهام و مشکل است. حال سوال این است که گره این پژوهش کجاست و ابهامی که نویسنده را به این سمت این پژوهش کشاند چیست؟؛ تاکید نویسنده این است که مقاله صیغه توصیفی دارد. توصیف کجای یک پژوهش جای میگیرد؟ خاصیت توصیف در پژوهش کجاست؟ ابهام این پژوهش معلوم نیست که چیست.؛ بایستی تفاوت اصطلاحات به کار رفته در مقاله و حدود و ثغور آن مشخص می شد.؛ پیشینه به خوبی تبیین نشده است.؛ در منابع مقاله بایستی تجدید نظر شود. منابع استفاده شده در متن در پایان نیست و بالعکس.؛ چرا شما شاهنامه را اساس قرار دادید و با کوش نامه مقایسه کردید در حالیکه میتوانستید تحمیدیه را اساس قرار دهید و با کوش نامه مقایسه کنید.؛ بحث های جدی ای وجود دارد که باید در مقاله مطرح میشد، اما به این بحث ها به خوبی پرداخته نشده است.؛ بایستی تفاوت اصلی بین شاهنامه و کوش نامه بررسی میشد و آن اینکه آیا این داستانی که در کوش نامه آمده است در شاهنامه هست یا نیست؟؛ آیا بهتر نبود در این مقاله بن مایه های عواملی این داستان ها بررسی می شد؟؛ عین اشکالی که در پژوهش های قبلی بده است در این مقاله نیز وجود دارد.؛ دیباچه نگاری چه ربطی به فتنون تاریخ نویسی دارد؟ نقل قول کردید اما بایستی برای آن دلیل بیاورید.

ناقد دوم (دکتر پناهی بروجردی):

با توجه به عنوان مقاله، بهتر بود که مقاله شما با تاکید بر تحمیدیه نباشد و پیرامنتیت باشد چون شما کامل به تمام مسائل پرداخته اید.؛ به بعضی موارد در مقاله اشاره کرده اید اما هیچ مستندی برای آن ارائه نداده اید.؛ مثال هایی که در مقاله آورده اید، برای آن شاهد مثال های خوبی را اشاره نکرده اید.؛ چرا در مقاله بیشتر به شباهت ها پرداخته شده است در صورتیکه تفاوت های زیادی هم وجود دارد.؛ از تفاوت ها میتوان مقاله علمی پژوهشی تالیف کرد.